

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

<i>Autor práce:</i>	Bc. Andrea Bartošová
<i>Název:</i>	<i>Česká Wikipedie jako překladatelský projekt</i>
<i>Akademický rok:</i>	2022/2023
<i>Vedoucí diplomové práce:</i>	PhDr. et Bc. Tomáš Svoboda, Ph.D.
<i>Oponent:</i>	PhDr. David Mraček, Ph.D.

Diplomová práce Andrey Bartošové sestává ze dvou stěžejních oddílů, Teoretické části a Empirické části. Tyto oddíly jsou dále členěny na devět, respektive sedm pododdílů. Mezi pododdíly první části patří ty, kde se představuje struktura práce a dále její metodologie (včetně sociologických přístupů v translatologii, tzv. manipulační školy nebo dotazníkového šetření), popřípadě model pro translatologickou analýzu anebo pododdíl věnovaný stanovení hypotéz. Přínosem z hlediska zařazení předmětného výzkumu do širšího badatelského kontextu v dané oblasti je podkapitola osmá (Teoretické začlenění do kontextu institucionálního překladu). K pododdílům empirické části práce pak patří Sociologický aspekt překladů pro Wikipedii nebo České překlady Wikipedie, dále oddíl Kvalita překladu a dva pododdíly věnované dotazníkům/rozhovorům. Na závěr vlastního pojednání je zařazený pododdíl k celkovému shrnutí, dále pododdíl týkající se omezení výzkumu a výhledu pro další bádání, jakož i závěr.

Úvodní kapitoly, včetně teoretického pojednání a metodologie, jsou zpracované s náležitou výzkumnou důsledností, jež svědčí o tom, že diplomantka si osvojila práci s odbornou literaturou a dokáže z ní vyvozovat relevantní závěry důležité pro předmětný výzkum. Autorka práce vychází z relevantní a početné sekundární literatury.

Z metodologického hlediska na práci oceňuji její „rozkročení“ mezi řadou metodologických přístupů a tematických oblastí zastoupených v translatologii: Bourdieův přístup, tzv. manipulační škola, model translatologické analýzy (podle K. Reissové), okrajově je zmíněn G. Toury a nezanedbatelná pozornost je věnovaná oblasti tzv. institucionálního překladu či tzv. fanouškovskému překladu a podobně.

V empirické části se aplikují koncepty nastíněné v části teoretické. O Wikipedii jako překladovém projektu se tak pojednává z pohledu sociologického, kvalitativní translatologické analýze jsou podrobeny vybrané textové dvojice. Zde lze dodat, že vzhledem k dynamické povaze textů na Wikipedii by bývalo možné poukázat na část modelu K. Reissové týkající se (objektivních) omezení při analýze (srov. koncept *Grenzen der Übersetzungskritik*).

Právem je poměrně značný prostor věnován problematice překladových příruček (srov. oddíl II-2.2). Cenné poznatky přináší rozhovory, výběrově zmiňme pojednání o pravidlech/doporučeních, popřípadě o jejich zvnitřnění: Překladatelé v rozhovorech uvedli, že „závažná pravidla Wikipedie mají díky dlouholeté praxi s přispíváním určitým způsobem internalizovaná a chovají se v souladu s nimi i v případě překladu“ (str. 105). Zde je též nastíněna zajímavá vazba mezi původní tvorbou a překladem na Wikipedii. V závěru práce jsou různé metodologické přístupy a jejich zjištění (popis specifik překladů na Wikipedii, translatologická analýza, výsledky rozhovorů) ústrojně propojeny a shrnuty.

Pozoruhodná okolnost nastala v případě překladatelské příručky / styleguidu Překladatelské rady: „[...] v průběhu tvorby této diplomové práce byly Překladatelské rady upraveny a pozměněny a v současné době už WikiProjekt Překlad nezaujímá ke strojovému překladu tak striktní postoj...“ (str. 46). Šťastnou shodou okolností se tedy diplomantce podařilo v čase deskriptivně zachytit i dynamiku vývoje obsahové stránky dané příručky.

Jistá nedůslednost na obsahové rovině nastala v pojednáních týkajících se výhledu pro další bádání. Tomuto aspektu je vhodně věnovaná část pododdílu (II-)7, ale nové výhledy se objevují i v závěru, takže zde závěr přináší nové informace namísto shrnutí toho, co zaznělo v práci předtím.

Z hlediska formálního konstatuji, že se jedná o práci poměrně rozsáhlou (219 stran, z nichž ale necelých 100 stran představují přílohy), přehledně členěnou a typograficky zvládnutou. Průběžný text je na jednom místě žádoucím způsobem narušen vloženou tabulkou, která obsahuje přehledné shrnutí odpovědí respondentů na otázky z dotazníku. Formálním nedostatkem je okolnost, že oddíl Abstrakt je snad až příliš krátký.

Jazyk práce odpovídá stylové rovině charakteristické pro odborný diskurz. Žel poměrně často se vyskytují chyby na různých jazykových úrovních.¹ Nápadné jsou časté překlepy („bude pozornost věnována též k využívání“, „kupturní preference“, „modelu translátologické analýzy, která byl poprvé představen ...“ atd.) či chyby v interpunkci („jejichž knihy jsou úspěšné a tudíž jim přinášejí ...“, „článek, který vyšel v časopise ‚Journal of Fandom Studies‘ se zaměřuje na ...“, „překladem [...] se [...] zabývají amatéři a nikoliv profesionální překladatelé“ atd.). Jazyk anglického abstraktu působí jaksi defektně.

Shrnuji: Diplomová práce Andrey Bartošové je inovativní svým tématem a účelně propojuje různé metodologické přístupy. Za těmito úspěšnými rysy poněkud zaostává jazykový aspekt práce.

K diskusi navrhuji následující otázky:

- 1) Kdybyste na rozpracování tématu či sběr materiálu měla ještě delší čas, jakým směrem by se ubíralo Vaše další bádání ve Vám známé sekundární literatuře?
- 2) Jak se změnil Váš pohled na Wikipedii a překlady pro ni nyní ve srovnání s pohledem před zpracováním diplomové práce?
- 3) Vezmou-li se v úvahu zkušenosti, které jste získala při sběru dat prostřednictvím dotazníku/rozhovorů, je něco, co byste zpětně v kladených otázkách změnila?

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení *velmi dobře*.

V Praze dne 14. června 2023

Tomáš Svoboda

¹ Od uvádění číselného stránkového odkazu zde abstrahuji, protože jevy zde mají zástupnou, ilustrativní povahu, navíc je lze dohledat v elektronické verzi práce.